Mgr. Markéta Dlábková / České ilustrované časopisy 2. poloviny 19. století
Vyjádření školitele a jeho posudek disertační práce

Studium doktorandky uzavřené státní závěrečnou zkouškou proběhlo řádně. Během něj se doktorandka autorsky odborně podílela na několika výstupech v programech pražské Národní galerie. Na téma své disertační práce publikovala článek ve svazku Acta Universitatis edice jejího školícího pracoviště, ÚDU FFUK.

V závěru studia jej skloubila s úvazkem ve Sbírce kresby a grafiky Národní galerie, což se výborně pojilo s jejím doktorandským projektem, ohledně prohloubení specifických znalostí ke tvůrcům sledovaných artefaktů i k příslušným technikám a technologiím jejich práce.

Markéta Dlábková je badatelkou dlouhodobě a cílevědomě soustředěnou k umění 19. století. Nadto se však vždy ujímala oblastí výzkumu v českém umělecko-historickém prostředí dosud opomíjených, a to z různých důvodů, například z hlediska stereotypů tzv. „velkých dějin umění“, nebo i pracnosti.

Zatím vrcholným výkonem v tomto směru je právě její nyní posuzovaná práce. Téma práce odpovídá aktuálním potřebám zásadním heuristiky a všestrannějších interpretací než byly ony dosavadní. Časopisecké ilustrace byly dosud, jak známo, využívány převážně dílčím způsobem, ať už z uměleckohistorického či kulturněhistorického hlediska.

Samotné vypracování metodologie bylo za těchto okolností náročným úkolem, protože nemůže přejímat klasická hlediska historiografie umění, ale ani mediálních studií. Markéta Dlábková po této stránce využila různé etablované, avšak stále aktuální přístupy uměleckohistorického bádání, například vztah obraz-text, nebo domácí-cizí. Autorka přihlédla i k dalším aspektům, jako jsou distinkce mezi prezentací vyobrazení v roli „krásného“ umění a v roli obrazového dokumentu popisované, reportované reality, podle nichž pak členila i svou práci.

Svou práci rozčlenila přehledně a pojednala v ní jednotlivé aspekty tématu střízlivě, věcně a co možná exaktně.

Práci svědčí o příhodném soustředění se badatelky na největší české ilustrované časopisy sledované doby a o výhodě soustavného pojednání daného vzorku z různých, důvtipně zvolených hledisek.

Jinou věcí jsou případné poznámky na dané téma. Jednak by větší připomínku na okraj asi zasluhovala existence humoristických ilustrovaných časopisů, totiž mj. proto, že i ony měly vesměs všeobecně vzdělávací ráz a také angažovaly přední domácí výtvarníky. Dále otázka grafických prémií s uměleckým vyobrazením (nebo toho, co je u odběratelů časopisů suplovalo). A konečně, a to již zcela obecná poznámka – spíš k tématu práce nežli k práci samotné – zní, že tu stále existuje dluh v průzkumu vztahu nakladatelů či redaktorů časopisů a výtvarníků dodávajících podklady k ilustracím. Tento dluh však souvisí hlavně se stavem zachování příslušných archiválií či s jejich historickými osudy, a je tedy námětem určeným pro obhajobu posuzované práce.

Posuzovanou práci z výše uvedených důvodů pokládám za výbornou či také svými náležitostmi více než odpovídající standardům disertačních prací. Proto ji plně doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení „prospěla“.

prof. PhDr. Roman Prahl, CSc.

v Praze 20. 8. 2016